



ಅಧ್ಯಾಯ ೧೮ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ

ಪ್ರತಿದಿನ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಕಲಾವಿದರ ದೊಡ್ಡ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸುವುದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನೀವು ಪ್ರತಿದಿನ ಪೂರ್ವಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ವೇಷಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತೀರಿ, ಮೇಕಪ್ ಧರಿಸುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿದಿನ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತೀರಿ! ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ನೀವು ಅವರೊಂದಿಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತೀರಿ, ಆಟವಾಡುತ್ತೀರಿ, ಮಲಗುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತೀರಿ. ಇವುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು, 'ಕಂಪನಿ ಥಿಯೇಟರ್'



0680CH18

ಗಳು ಅದು ಹದಿನೆಂಟನೇ, ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೆಲವೇ ಜನರು ಬದುಕುಳಿದಿದ್ದಾರೆ!

ಈಗ ಬಹುತೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಂಪನಿ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳ ಈ ಆಕರ್ಷಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಒಂದು ನೋಟವನ್ನು ಪಡೆಯೋಣ.

ಕಂಪನಿ ಥಿಯೇಟರ್ ನಾಟಕೀಯ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಲಾವಿದರ ವೃತ್ತಿಪರ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು

ಪರಿಚಯಿಸಲಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ
- ಜನಪ್ರಿಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅವನತಿ

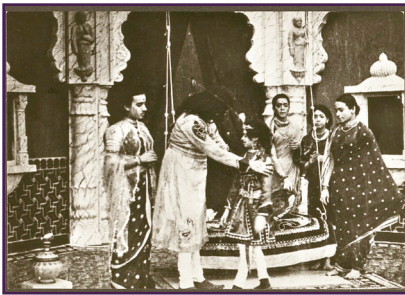


ಪ್ರದರ್ಶನದ ನಂತರ ಕಂಪನಿಯ ನಾಟಕ ತಂಡ

ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ೧೭೦೦ ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನಾಟಕ ತಂಡಗಳು ಇದ್ದವು. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವೃತ್ತಿಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಕಪ್ ಪುರುಷರು, ಕಾಸ್ಟ್ಯೂಮ್ ಟೈಲರ್ ಗಳು, ಸೆಟ್ ಡಿಸೈನರ್ ಗಳು, ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರರು, ಲಘು ತಂತ್ರಜ್ಞರು, ನಟರು, ನೃತ್ಯಗಾರರು, ಗಾಯಕರು, ಬರಹಗಾರರು, ಅಡುಗೆಯವರು, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಗಳು ಇದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅದರ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದವು! ಅವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಬದಕುತ್ತಿದ್ದರು.

ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿದ ಮೊದಲ ಕಂಪನಿ ನಾಟಕ ತಂಡಗಳೆಂದರೆ 'ಪಾರ್ಸಿ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ೧೮೫೦ರಿಂದ ೧೯೫೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು.

ಮೊದಲ ಪಾರ್ಸಿ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿ 'ಪಾರ್ಸಿ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ' ೧೮೫೨ರಲ್ಲಿ ರೂಸ್ಸೆಮ್ ಜಬೂಲಿ ಮತ್ತು ಸೊಹ್ರಾಬ್ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ಅದರ ನಂತರ ರಾಜ ಅಫ್ರಾಸಿಯಾಬ್, ರುಸ್ತುಂ ಪೆಹ್ಲಾವ್ ಮತ್ತು ಪಡ್ನಾ ಫರೇದುನ್. ೧೮೫೦ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ೨೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಾರ್ಸಿ ನಾಟಕ ಗುಂಪುಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡವು.



ಪಾರ್ಸಿ ನಾಟಕ ತಂಡ

ಅವರ ಪ್ರೊಸೀನಿಯಂ ಶೈಲಿಯ ನಿರ್ಮಾಣಗಳು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ನಾಟಕೀಯ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ನೀಡಿತ್ತು. ತರುವಾಯ, ಕಂಪನಿಯ ರಂಗಭೂಮಿ ರೂಪವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಿತು.

ಜನಪ್ರಿಯ ಕಂಪನಿಗಳು, ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಮತ್ತು ಕಥೆಗಳು

ಸುರಭಿ ರಂಗಭೂಮಿ ಅಥವಾ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ನಾಟ್ಯ ಮಂಡಳಿ ೧೮೮೫ರಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಅದರ ಮೊದಲ ನಾಟಕವು ಕೀಚಕ ವಧೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಕುಟುಂಬ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯಾಗಿದೆ. ೧೯೮ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಕೆಲವೇ ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಸುರಭಿ ರಂಗಮಂದಿರವು



ಸುರಭಿ ನಾಟಕಗಳು ಮ್ಯಾಜಿಕ್, ಲೈವ್ ವಿಎಫ್‌ಎಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ತರ್ಕವನ್ನು ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿವೆ

ಇಂದಿಗೂ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ -

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಲೀಲೆಗಳು: ಪುಟ್ಟ ಕೃಷ್ಣನ ಸಾಹಸಗಳು.

ಜೈ ಪಾತಾಳ ಭೈರವಿ: ಜಾನಪದ ದಂತಕಥೆ ತೋಟ ರಾಮೌಡು ಅವರ ಕಥೆ.

ಭಕ್ತ ಪ್ರಹ್ಲಾದ್: ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಕಥೆ - ಸಮರ್ಪಿತ ಮಗು.

ಮಾಯಾ ಬಜಾರ್: ರಾಕ್ಷಸ ರಾಜ ಘಟೋತ್ಕಚನ ಕಥೆ.

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಉದ್ಭವಂ (ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣಂ).

ಬಾಲನಾಗಮ್ಮ: ದುಷ್ಟ ಮಾಂತ್ರಿಕನ ಕಥೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ ಇದನ್ನು ೧೮೭೪ ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗದಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಸಕ್ಕರೆ ಬಾಲಾಚಾರ್ಯರು (ಶಾಂತಾ ಕವಿ) ಇದರ ಹಿಂದಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ. ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೀಚಕ, ಬಾಣಾಸುರ ಮತ್ತು ವಾತ್ಸ್ಯಪಹಾರಣದಂತಹ ನಾಟಕಗಳು ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವು.

ಸುಮಾರು ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, **ಹಲಸಂಗಿ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ** ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಲಸಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮತಿ ಪರಿಣಯ, ಮಾದಲಾಸ ಪರಿಣಯ, ದ್ರೌಪದಿ ವಸ್ತ್ರಪಹರಣ ಮತ್ತು ಭೌಮಾಸುರ ವಧೆ, ಇತ್ಯಾದಿ, ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಅಗಳಗಟ್ಟಿಯವರು ಬರೆದ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಹ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವು.

ಅವರಿಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿತ್ತು, ಅವರು ಅವರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಉದಾರವಾಗಿ ದೇಣಿಗೆ ನೀಡಿದರು..

ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಜನಪ್ರಿಯ ನಾಟಕಗಳು ಸದರಾಮ, ಸುಭದ್ರಾ, ಹೇಮರೆಡ್ಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರ ನಡುವೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೌಸ್ ಫುಲ್ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಟಿಕೆಟ್ ಖರೀದಿಸಲು ಜನರು ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಸರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು!



ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ



ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳು -

- ಈ ತಂಡವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನಟಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು.
- ಕನ್ನಡದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಟ ಡಾ.ರಾಜ್ ಕುಮಾರ್ ಅವರು ಈ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ರಂಗಭೂಮಿ ವೃತ್ತಿಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.
- ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಂಗ ನಿರ್ದೇಶಕ ಬಿ.ವಿ.ಕಾರಂತರು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳ ಯುಗ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕುಸಿಯಿತು. ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳಿವೆ -

- ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ದೆಕ್ಕತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ.

- ಚಲನಚಿತ್ರೋದ್ಯಮದ ಹೊಸ ತಂತ್ರಗಳು ಬಹಳ ಬಲವಾದ ಸ್ಪರ್ಧಿಯಾಗಿ ನಿಂತವು.
- ಕೆಲವು ಕಂಪನಿಗಳು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಕಥೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಕುಟುಂಬ ಸ್ನೇಹಪರವಾದವು.
- ಹವ್ಯಾಸಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅಥವಾ ಸಾಲ್ವರಿಂಗ್ ಐರನ್ ರಂಗಭೂಮಿ ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿತು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಪರ ರಂಗಭೂಮಿ

ಪ್ರಸ್ತುತ, ಕಂಪನಿ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕುಸಿತ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ, ಇಂದಿಗೂ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅನೇಕ ವೃತ್ತಿಪರ ಸಂಗ್ರಹಗಳಿವೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೊಂದಿಗೆ, ರಂಗಭೂಮಿ ತಂತ್ರಗಳು ಸಹ ನವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಮತ್ತು ಇದು ವರ್ಧಿತ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

